

Bakalářská práce

Secesní dekor v pražském církevním prostředí

Jméno a příjmení (student): Inka Pospíšilová

Vedoucí práce: Dr. phil.-hist. Karel Otavský

Posudek oponenta práce:

Bakalářská práce Inky Pospíšilové s názvem Secesní dekor v pražském církevním prostředí je pečlivě napsanou studií, která čtenáři při zběžném prolistování naznačí šíři zpracovaných pramenů, jak primární, tak sekundární povahy.

V úvodu autorka odůvodňuje tématické vymezení práce a srozumitelně definuje cíle, kterých chce dosáhnout. Záměr zhodnotit význam secesních prvků v rámci realizací spojených s objednavatelskou úlohou církve, hledající v daném období svou „cestu do dalšího století“ (s. 4) a tedy i nové formy reprezentace, je jasně formulovaný a podepřen logickými argumenty. Nejednoznačně jsou v úvodu popsány metody, kterými autorka hodlá správně vytyčeného cíle práce dosáhnout.

V oddíle II. Přístup k otázce secese, základní literatura a stav bádání, je shrnuto dosavadní zkoumání obecně vymezené problematiky tohoto fenoménu. Autorka prokazuje schopnost nejen klasifikovat míru významnosti jednotlivých textů, hodnotících projevy secesního umění, ale dokáže také sumarizovat jejich obsah v rámci souvislého a srozumitelného textu. Správně je zde upozorněno na proměnlivý vývoj názorů na secesní umění a na jeho konečnou rehabilitaci po druhé světové válce, v českém prostředí pak v 60. letech 20. století. Z výčtu titulů, svázaných s vlastním tématem práce (secese v církevním umění v Čechách), je zřejmé, že význam této problematiky byl již celou řadou historiků umění reflektován, k jejímu důkladnému zpracování však dosud nedošlo. Pro metodologické vybavení ke zdolání úkolu vytyčeného vlastním tématem práce Inky Pospíšilové, by bylo přínosné, kdyby autorka důkladněji prozkoumala zahraniční literaturu, zabývající se vztahem secesního umění a sakrálního prostoru.

V III. části práce seznamuje autorka s fenoménem secese. Ačkoliv hned v první podkapitole nacházíme odvolávku na zásadní knihu Petra Wittlicha Česká secese, není dle mého názoru využito teoretického potenciálu Wittlichovy publikace pro zpracování tohoto oddílu bakalářské práce dostatečně. Wittlich ve svých dvou knihách, věnovaných secesi pregnantně vystihuje ambivalentnost tohoto fenoménu. Pro pochopení étosu secesí, ale také pro zohlednění příznačného ornamentalismu stylu, velice záhy ostře kritizovaného, je důležitý Wittlichův syntetizující poznatek, že secesního umělce je možné si představit jako médium propojující nenásilně tři dobové umělecké a ideologické tendence. **Naturalismus** je vyvažovaný v obsahu **symbolismem**, získává ovšem po formální stránce významný korelát -

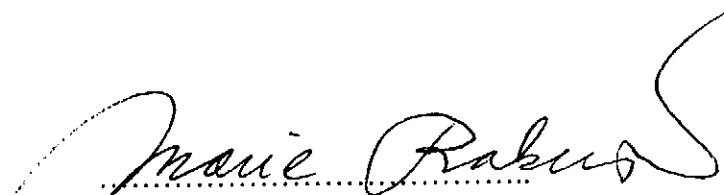
ornamentální systém, který se teprve stává konečným spojujícím prvkem dobové stylovosti. Vzhledem k tomu, že Pospíšilová se ve své práci věnuje užitému umění, prostoupenému ovšem zároveň liturgickým, tedy duchovním obsahem, bylo by určitě vhodné zamyslet se nad komponentami – formálními i obsahovými – které v secesním stylu tak bravurně odhalil Petr Wittlich. Nic z těchto myšlenek však bohužel v práci nezaznívá, což jinak pečlivý výkon zpovrchňuje.

V oddíle IV. „Čechy umělecké“ by bylo na místě očekávat přesné vyznačení vztahů secese k českému prostředí. Dobrým průvodcem i v případě této části práce by byla Wittlichova geniální kniha Česká secese. Bohužel zde však nacházíme pouze velmi povšechný popis situace na české umělecké scéně v daném období. Je pochopitelné, že vylíčení dobového kulturního milieu je pro logické strukturování práce nezbytné. V případě práce Inky Pospíšilové je však vyloženě na škodu, že v oddílech, které jsou těžištěm práce (IV a V) nepropojuje zde nashromážděné informace do jednotného, vzájemně se prostupujícího celku. Oddělené zpracování situace v pražských uměleckých institucích na přelomu 19. a 20. století, dobových kolektivních aktivit v oblasti užitého umění, jednotlivých oborů užitého umění a jejich postavení v daném období (kapitola IV) a situace církve a jejího vztahu k umění v druhé polovině 19. a na počátku 20. století (kapitola V) vytváří z této části práce jakýsi seznam slovníkových hesel, jejichž vzájemné souvislosti čtenáři musí zákonitě unikat. Jakoby autorka v této fázi psaní práce zapomněla, co je jejím vlastním tématem a izolovaně zpracovala problematiku secesního užitého umění a kulturní politiky církve. Těch několik málo stran, kde se částečné prolnutí daří (s. 44-48), je připomínkou toho, jak měla vypadat celá práce.

Po důkladnějším přečtení práce Inky Pospíšilové čtenář zjistí, že pečlivost patrná na první pohled ve vypracování textu na základě práce s primárními i sekundárními prameny, není bohužel uplatněna v celkové koncepci. Domnívám se, že je to problém metodologický, plynoucí z mechanického zpracování literatury a ignorování pozoruhodných uměleckohistorických přístupů, které některé tituly nabízí. Zároveň však připouštím, že podobná výtka musí být výrazně zmírněna, pokud vezmeme v úvahu nároky, kladené standardně na bakalářskou práci. Inka Pospíšilová totiž vzhledem k daným kritériím výborně obstála, metodologicky důslednější a hlubší zpracování uměleckohistorických témat vyžadují až práce pokročilejší (magisterská, doktorská), na které bude mít studentka čas připravit se, obzvláště pokud se poučí na příkladu své vlastní bakalářské práce.

Práci jednoznačně doporučuji k obhájení.

V Praze dne 6. srpna 2009

podpis oponenta bakalářské práce